

25. Česká poezie po roce 1945, její témata, úskalí a osobnosti

Básnická sdružení po r. 1945

- **Poetismus** – český básnický směr, hravý, slovní hříčky, veselý, hlavními motorem je nápad, volné asociace, důležitý je rým, často spojeno s exotikou, cirkusem, zábavou, volným časem, poetisté: Halas, Seifert, Biebel, grafické doplnění a obohacení textu, 1924 manifest poetismu Papoušek na motocyklu – Karel Teige, Vítězslav Nezval, poetismus splývá později s francouzským surrealismem, Halas u něj dlouho nevydržel, blízko k poetismu má i Suchý, Macourek – autor knížek pro děti, básně, začínal v časopise Květen
- **Katoličtí básníci** – na okraji, zůstávali stranou, doma nepublikovali, Jan Zahradníček, Jakub Deml
- **Skupina kolem deníku MF Dnes** – kolem deníku se seskupovali básníci, rubrika otiskující mladé autory, Pavel Kohout – budovatelská poezie na oslavu Stalina a nové socialistické společnosti
- **Skupina kolem deníku Rudé Právo**
- **Časopis Ohnice** – pojmenováno podle Ortenovy sb. Ohnice, Jiří Orten – židovský básník, srazilo ho auto, nesměla ho odvést normální sanitky, byl Žid, musel čekat na židovskou, zemřel, Jiří Kolář, Josef Hiršal – překladatel, překládal Morgensterna, básnická *sb. Párkař (prodávala se i se sáčkem hořčice)
- **Skupina 42** – Kamil Bednář, Jiří Kolář
- **Surrealisté** – drželi se toho, začal Karel Teige, Jan Švankmajer – režisér, Egon Bondy – uvažovalo se, jestli vůbec existuje, způsobil to Hrabal, výstřednost Bondyho
- **Časopis Květen** – Miroslav Holub – básník a lékař, Miroslav Florián – později podlehl tendenční literatuře
Květen existuje 1955 – 59 v Praze, kolem časopisu básnická skupina v čele s Miroslavem Holubem,
záměrné užití volného verše, verš je svazoval, táhl by je k tendenční literatuře tam, kam nechtěli, nenajdeme znásobené přívlastky, zdrobněliny, jazyk není kýčovitý, úsporní ve výrazu, v básních hluboká mravní odpovědnost – Holub ji hledá ve vědě
- **Téma oficiální prokomunistické literatury**
- **Autoři šedé zóny** – nehodlali posluhovat režimu, nesourodost mezi životem lidí a tím, co hlásá strana, těžko se srovnávají s normalizací v 50. letech
Josef Šimon – patřil také ke skupině pětatřicátníků jako např. Žáček
- zažil klinickou smrt, nebál se už nazývat věci pravými jmény
*sb. **Vyvolávač** – doplněn fotografiemi, umělecký počín, zabývá se stavem české poezie, popisuje ji jako vycpané vypelichané zvíře
*báseň ...Hranice...
- **Osamělý běžci** – jeden z nich Ivoš Moldas, 80. léta, *sb. V zimní suti, odkazuje k Františku Halasovi
Miroslav Huptych – inspirace koláží Jiřího Koláře
Jiří Žáček – básničky pro děti, slabikář pro děti, často nonsense – nesmysl, hlavně si to dovolí v textech pro děti, slovní hříčky, za hravostí a lehkostí se skrývá vážnost situace, pobavit a potěšit čtenáře, relaxační
*sb. **Aprílová škola**
- **Zpívající básníci**
- Wabi Daněk (Rosa na kolejích), Pavel Žalman, Jaromír Nohavica, Valdimir Vysockij, Jaroslav Hudka, Dáša Voňková-Andertová, Zuzana Nováková, Karel Kryl (autor protestsongu, po 69. odešel z ČSR, působil v rádiu Svobodná Evropa)

František HalasZnaky tvorby:

- nesouhlas s režimem, cítí se být zavřený v kleci, nechce přikyvovat a být součástí masy bez tváře, nechce poslouchat moc shora
- nechce psán pro režim, šablonovitě, levicově, radši si bude psát do šuplíku, nechce zradit své příznivce v jednom z nejtěžších období
- mistr zkratky, zhuštění textu, hojně využívá metafor, kostrbaté
- básnické počátky v **poetismu** – hravé, veselé, grafické doplnění a obohacení textu, 1924 manifest poetismu Papoušek na motocyklu, poetismus splývá později s francouzským surrealismem, nakonec u poetismu nevydrží, nevyhovuje mu, Halas měl těžké dětství, špatné životní zkušenosti, chtěl se u poetismu odreagovat, doléhá na něj tíha dětství, Nezval to nepociťuje, pocházel z bohaté rodiny a měl se jako v bavlncce

***sb. A co?**, báseň A co básník

Formální stránka básně (jak je to napsané) – volný verš, rým chybí, bez interpunkce

Obsahová stránka básně – po státním převratu r. 1948 a 2.ww, nechce poslouchat tu moc shora, už to potřebuje říct do světa, co si o tom myslí, komunismus mu připadá jako komedie, říká se, že se buduje komunismus, ale každý myslí na svůj vlastní prospěch, podbízí se režimu, není to dávno, co byl svědkem holocaustu a války, přiči se mu to

***Kohout plaší smrt** - později vážná témata, obrací se do sebe, téma smrti

1938 Mnichovská dohoda, demobilizace, ***Torzo naděje** – zbylo alespoň torzo, zdrcen Mnichovem, pocit zrady, vyčítali mu, že je báseň příliš pesimistická

2.ww se politicky i občansky angažoval, psal ilegální noviny, pomáhal a schovával u sebe doma Židy

***Naše paní Božena Němcová** – vzdává hold české spisovatelce, čest dílu Babička

1945 – SSSR přivítal jako osvoboditele, dostal místo na ministerstvu kultury, ale nebyl tam spokojený, odešel

***Ladění** – část pro usínání, básně pro děti

- po státním převratu r. 1948 nepřítel strany, neoblíbení v SSSR, jeho tvorba nekoresponduje s požadavky režimu, v básních měla být radost z budování socialismu, optimismus, ale Halas to necítil
- kritika Halase Ladislavem Štolem ***Padesát let bojů za českou socialistickou poezii**, za vzor předkládá Wolkeru a S.K. Neumanna, ti píší o dělnické třídě, revoluci, změnám, Z. Nejedlý se Halase zastal, že nejde o to, jestli je to sorela nebo umění

Jaroslav Seifert

- žil a tvořil v Praze, miloval ji, pocházel ze Žižkova, nedostudoval gymnázium
- novinář, básník

Znaky tvorby:

- jednodušší, průzračnější, čitelnější než Halas, řymuje se, pravidelnost, snadný rým a rytmus
- 1929 do čela komunistické strany Gottwald, neoblíbený, Seifert vystupuje ze strany, zlomový rok pro spoustu básníků, Gottwald inklinuje k SSSR
- motivy básní – lásky, ženy, milování, erotika, psal o ženách, byly pro něj inspirací
- kritika F. X. Šaldou – primitiv, není obtížný, nestydí se za svou naivitu, je to sváteční básník, básně píše v neděli a o svátcích, píše lidovou poezii, to se Šaldovi líbí, básně ze sbírky ***Maminka recitovány na pohřbech**
- získal Nobelovu cenu za literaturu

***Všechny krásy světa** – vždy myslí na to, jak to přijme maminka

- 20. léta básnické počátky v proletářské poezii s Wolkerem – měl obrovskou popularitu jako básník, brzy zemřel, heslo Seiferta „Dosti Wolker“, závist, po Wolkerově smrti proletářská poezie mizí

***Město v slzách** – o jeho rodné čtvrti, o Žižkově

- přidává se k Nezvalově poetismu ***Na vlnách TSF** (bezdrátový telegraf), ***Slavík zpívá špatně**, k surrealismu už se nepřidal

*sb. Jablko z klína, báseň Proměny

*sb. Ruce Venušiny, báseň Ukolébavka

*cyklus Osm dní, báseň **To kalné ráno** – smrt znamená ztrátu

*sb. **Zhasněte světla** – reakce na Mnichov, strach z napadení ČSR Německem, bylo nařizováno zatmění, zavření okenic, aby nebylo město vidět, aby útok nebyl tak snadný, lidé plakali, nevěděli co se děje, chtěli bránit republiku, ale dostali rozkaz vrátit se, lítost a zklamání, noc kdy byla vyhlášena mobilizace, chtěl vyvolat v českém národě hrdost, nechce slyšet to hrozné ticho, radši hlasy velitelů a obranu vlasti

- snaha vyzdvihnout národní symboly *sb. **Kamenný most** – Karlův most, *sb. **Světlem oděná**, 1942 výročí Boženy Němcové, úcta k české spisovatelce, *sb. **Vějíř Boženy Němcové**

*sb. **Přílba hlíny** – Seifert vítá osvobození ČSR r. 1945 sovětskými vojsky, konec války, název sbírky podle pohledu na horu Říp, píše o pražském povstání 5. května 1945, bombardování Prahy Němci, stavění barikád

*báseň **O Viktorce** – nebyla vydávána, obraz české literatury a kultury, vycházela zcenzurovaná, už se necítí být součástí literatury, loučí se, jeho doba už skončila, v tomhle on psát nechce

*sb. **Koncert na ostrově** – 1965, Seifert se mění, jeho tvorba není podobná tomu, co psal dříve, není to pravidelné, nerýmuje se to, využívá volného verše, stavba nepravidelná, jazyk – ztráta zpěvnosti, čitelnosti, jasnosti, srozumitelnosti, metafory, Seifert, stárne, cítí se osamělý, láska už není taková, jaká bývala

*báseň Píseň o ženách – ženy miluje, přiznává, že jim moc nerozumí

*sb. **Morový sloup** – 1968 na protest proti sovětským vojskům, zasedá svaz československých spisovatelů, Seifert odmítá nabídku předsednictví (nakonec Kainar, rok 68 pro něj byl ránou, nezvládl to), Morový sloup měl sloužit jako ochrana města a jeho obyvatel před epidemií, stával na náměstí, Seifert to vztahuje k SSSR

*sb. **To nejhorší mám za sebou** – rekapituluje svůj život, erotické povídky, neopustí svou zemi, už tu chce i zemřít

*báseň **Jenom si nedejte namluvit** – apatie lidí, jsou ochotni se sžít s režimem, režim vše nazývá jinými jmény, jedna velká lež a faleš

*sb. **Býti básníkem** – žena je pro Seiferta múzou, inspirací

Vítězslav Nezval

- největší organizátor všech básnických akcí
- básnické nadání, rýmuje snadno, talent, mrhá talentem, zaprodá se komunismu, spoléhá na to, jak snadno mu to básní
- jsou mu vyčítána 50. léta, prostalinské básně
- začíná jako poetista, spolu s Karlem Teigem r. 1924 vydává Manifest poetismu Papoušek na motocyklu – český básnický směr, hravý, slovní hříčky, veselý, hlavními motorem je nápad, volné asociace, důležitý je rým, často spojeno s exotikou, cirkusem, zábavou, volným časem, poetisté: Halas, Seifert, Biebel

*básnické **pásmo Edison** – básnická forma pásmo pochází od Appolinaira, Pastýřko Eifelko, kolem ní jsou domy jako ovečky, ona nejvyšší, pásmo je založeno na básnických volných asociacích, obrazy z básnickova života, pásmo básnickova života, události, vzpomínky, zrušení interpunkce, aby nerušila běh asociací, rychlý sled myšlenek

- co znamenal vynález žárovky pro lidstvo, co pro něj, vzal lidem noc a zároveň jim prodloužil den, pozitivní závěr – pracovitost, tvořivost

- 30. léta – přidává se k francouzskému surrealismu, poetismus by k surrealismu stejně přešel, často jezdil do Francie

***Praha s prsty deště**, ***Žena v množném čísle**, ***Skleněný havelok** – kabát, přišel mu mokrý jako sklo

- 1938 na protest Mnichova rozpuštění skupiny surrealistů, hlavní roli hraje příroda, Praha, česká krajina, podpořit národ, když je v ohrožení

Nezval po roce 1945

*sb. **Veliký orloj** – nejvíc básní oslavujících Stalina, báseň Zpěv míru – největší kritika

*Křídla

*sb. **Chrpy města, báseň Moře** – v tu dobu mu zemřel syn Robert, spáchal sebevraždu, jediný Nezvalův syn, proto záliba ve jménu Robert (Příběhy věčné studenta Roberta Davida)

Konstantin Biebl po r. 1945

*sb. Bez obav – sorela, prorežimní, prosocialistická tvorba, 1951 spáchal sebevraždu

Vladimír Holan

Znaky tvorby:

- jeden z nejobtížnějších básníků české literatury, nepřístupné metafory, klíč k básni má každý sám v sobě, každý interpretační kód
- obtížný básník, vytváří novotvary, nová slova, u básně musíme přemýšlet

*sb. **Září** – 1938 Mnichov, reakce na okupaci, báseň **Noc z Illiady** – dobytí Tróje paralela k zabírání sudet Němci, zrada, postavení Trojského koně – zkáza

*sb. **Záhřmotí** – opak zátíší, báseň Náledí

*báseň **Rudoarmějci** – pro něj byli roku 1945 osvoboditelé, měl k nim vztah skrz rodinné kořeny, v básni skryt příběh, nebyl nadšený komunista, jen zmiňuje vztah k Rusům

- srpen 1968, okupace sovětskými vojsky pro něj byl velkou ránou, zklamání, rozhodl se nevycházet už nikdy ven mezi lidi, žil ve stejném domě na Kampě jako Werich, zemřela mu jeho mentálně postižená dcera

*sb. Mozartina – Holanův oblíbený skladatel Mozart, uchvátila ho předehra Dona Juana

*Noc s Hamletem – básnická skladba, verše věnované Hamletovi

*Noc s Ofélií

Jan Zahradniček

- katolík, silně věřící
- v 50. letech vězněn, 51-56, vykonstruovaný proces, válečnou situaci vnímal jako trest lidu, osvobození příliš nedůvěřoval
- otrávil se mu děti a manželka, manželka přežila, děti zemřely na otravu z hub

*báseň **Znamení moci** – pesimistické, jediná moc je moc boží, náboženství se vyprazdňuje, má pocit, že se člověk nevztahuje k Bohu, vyprazdňování hodnot, lidé se vztahují k pomíjivým hodnotám, nic není ničí, vše je všech, zemi pak vládne nikdo, kritika režimu a ideologie

*báseň La Saletta – o zjevení Panny Marie

***Pod bičem milostných** – za 2.ww, co pro něj znamená jeho žena, i erotické, nálady, pocity člověka, být a žít se svou ženou pro něj znamená jistotu, láska

- metafora pro lásku- holoubek hnízdící na plameni – oddanost a vášeň
- milostná a duchovní poezie – motivy světců, obrací se ke sv. Václavovi jako k patronovi naší země, volá za války na pomoc

*sb. Čtyři léta – 1969, nehodil se do sovětské literatury

Pavel Kohout

- vyhovoval sovětské literatuře a jejím požadavkům, oficiální, budovatelská poezie
- pravidelné verše, písňová forma, prorežimní, uznávaný básník, pozitivní přístup

***Čas lásky** – pozitivní, vzpomíná na Máchu, že teprve tato doba je opravdový lásky čas, kdyby jen Mácha mohl žít a vidět ten blahobyť

František Hrubín

*sb. **Jobova noc** – měla být hrána v divadle E. F. Buriana D46 (každý rok se divadlo měnilo, změna čísla podle roku, hrála se tam poezie, i Máchův Máj), nakonec se nehrála, těsně po válce, z básně pochází nám všem známé spojení “Čechy krásné, Čechy mé”

- ve Starém zákoně joba Bůh zkouší, zkouší sílu jeho víry, on ve své víře i přes všechna příkoří a utrpení vytrval, věří, že mají smysl, Jobova zvěst = špatná zpráva

- období české okupace nacistickým Německem popisuje jako Jobovu noc, Mnichov – špatná zvěst, doba změn, mění se národ a Hrubín s ním

1948 sbírku Hrubín přepracoval, přidal se na stranu pracujícího lidu, pozitivní kritika

1948 **báseň Hirošima** – skeptické, strach, negativní kritika, básně mají být radostné, strašná zpráva o atomových útocích na japonská města Hirošimu a Nagasaki, tohoto téma už se Hrubín nepustí, nese se to s ním celý život, v dalších básních, co to na sebe lidé ušili

***Proměna** – 1957, inspirace antikou, Daidalem a Ikaros, jako dostal Ikaros křídla, tak dostal člověk do ruky zbraň – atomovou bombu

***Romance pro křídlovku** – 1962, Hrubín vzpomíná na svůj první milostný příběh, odehrává se na konci srpna – Hrubínovo oblíbené roční období, často v jeho básních

- prolínání časových rovin, milostný příběh, vzpomíná na dědečka, míšení prostorových rovin, příběh o lásce a smrti, dvě dívky Terina a Tonka, Františkův sok Viktor

- Terina je dívka od kolotoče, Hrubín využívá techniky filmové koláže, motivy: křídla, kolotoč, motiv krve jako života, opravdovosti, motivy kolébky a rakve, lásky a smrti

- po třiceti letech se setká František s Viktorem, ten mu oznamuje, že Terina zemřela na záškrť, jdou spolu na její hrob

Lešanské jesličky – vzpomínky na dětství, bibličtí Marie a Josef

Posázaví – častá krajina v Hrubínově tvorbě

***Špalíček pohádek** – psal i prózu, pro děti

Divadelní hry:

*Srpnová neděle – lyrické drama

***Křišťálová noc** – jede na pouť za příbuznými, veze tam svou mladou přítelkyni, starý spisovatel, mohl by být její otec, dívají se na ně skrz prsty, nejde o převratný děj, ale spíš o drama uvnitř postav

Miroslav Holub

Znaky tvorby:

- vědecký pracovník a biolog, básník – inspirací mu je jeho povolání, snaží se spojit poezii a vědu
- strohé vyjadřování, hlavní je jasnost, závěry v básni, v básni se k něčemu dobírá
- do poezie přinesl živý zrak – věci nazýval pravými jmény, vše si nejprve musel vyzkoušet, cesta v básni vedoucí k pointě
- jeden z nejvíc překládaných básníků a nejčtenějších v cizině, populární
- má rád změnu, vždy je možnost to změnit a začít znovu

*Pes v lomu – prosté činy, pes spadl do lomu a kňučel, obdivoval člověka, který ho zachránil

Časopis Květen – jednotná myšlenka => poezie všedního dne - estetický program, inspirace u J. Prevéra (volnost, zaměřeno na školní lavice, touha být venku), psalo se o každodenních příhodách, jednoduchý slovník, banality i význačné události, klade důraz na zkušenost prostého, skutečného denního života, vlastní skryté lidské prožitky oproštěné od politických a společenských témat

*sb. **Achilles a želva, b. Kaprál, který probodl Archiméda** – hrubá síla, primitivní člověk ruší vědeckou práci, inteligenci, nežádoucí, vztažení ke komunismu, omezený, tupý, masový...

*sb. **Slabikář, báseň Óda na radost** – žulový čas – pomíjivost, pocit, že se čas zastavil, pořád stejné, není pohyb, poražení vítězíme – i chyba nás posune dál a je přínosem, ze slabikáře se učíme, má nás poučit o životě

*sb. **Jdi a otevři dveře**, báseň Dveře – chce, aby se už něco stalo, pohnulo se to, vědci by měli neustále otvírat dveře a zkoumat

*báseň **Stručná úvaha o potopě světa** – plíživý socialismus může mít dalekosáhlé důsledky, nemusí to být nárazová vlna, i malá louže..., místo slov nám jdou bublinky od úst, nemůžu nic říct, jinak persekuce, hlídání si slov

Próza: psal i fejtony

*Anděl na kolečkách, *V principu rolničky

Jiří Kolář

- patřil do Skupiny 42, vyšel z poezie všedního dne
- jeho básně u nás nevycházely, ve Francii oceněn nejvyšším literárním fr. Oceněním, především výtvarník, zemřel ve Francii
- názorný praktický slovník, bez metafor, přímé, střízlivé

*sb. **Vršovický ezop** – úvaha nad ženskou „emancipací“, fyzická práce – žena uvažuje – žádné zaměstnání si nevybere, neměla by čas ani na děti, radši bude doma a bude mít pocit, že dělá něco smysluplného, muž ji uživí, to je život, nemá čekat zázraky

=> odposlouchaný rozhovor na ulici

- metoda koláže, útržky autentických rozhovorů přetvoří v básně

1978 stipendium do Německa, do Berlína, nabídka studia ve Francii, nakonec tam odešel, odloučení od ženy, denně jí posílal pohled

- velmi kritický k socialismu, nechce se s ním za žádnou cenu ztotožňovat

*báseň **Drahý pane Majakovský** – podle Majakovského musí být propaganda všude přítomná, účastnil se bolševické revoluce v Rusku, po nástupu Stalina prohlédl, našli ho s prostřelenou hlavou na dvou místech, pravděpodobně to nebyla sebevražda, nechal dopis na rozloučenou, Majakovský před tím chtěl utéct, Kolář se zmiňuje o jeho básni „Já“ a „Oblak v kalhotách“, údernost jeho veršů

*sb. **Prométheova játra** (1985) – báseň Mezi tupci – nic nepomůže, je to marné, báseň Termiti – tupci dělají to, co mají na příkaz, připomíná to státní příslušníky, společnost v komunismu, nejsou zlí ale omezení

Josef Kainar

- básník, muzikant
- velmi často nespisovný slovník, v básních blues (oblíbená muzika)
- náhodný rým jen občasný, stálý rytmus, stopa – daktyl (přízvuk, nepřívuk, nepřívuk)
- hledá útěchu na jižní Moravě
- na UK studium češtiny a francouzštiny, potom školy zavřely, živil se jako kytarista v baru
- k literatuře ho přivedl Halas, stýkal se s básníky ze skupiny 42, psal pro Vladimíra Mišíka a jeho skupinu (blues), báseň Včela na sněhu, Domů
- smrt na infarkt

***Stříhali do hola malého chlapečka** – skutečná událost, která se mu stala, strašlivé, dramatické, syrově podané, stupňování napětí jako když stříhají nůžky, je to jako na pohřbu, železná židle studí, staří pánové bez úsměvu, přejí mu to, zhudebnil Vladimír Mišík

***sbírka Český sen** – báseň Svazáci – měl období, kdy se věnoval socialismu v poezii, radost, nadšení a optimismus, víra v dobrou budoucnost národa, dítě má být vděčné své zemi

***Moje blues** – zajímá se o člověka

***Člověka hořce mám rád** – Kainar pil na žal

Jan Skácel

- mravnost, morálka, tradiční české hodnoty
- v době komunismu nechtěný, jeho básně nejsou zpolitizované, nesouhlasí s tím, jak se zachází v morálkou
- strádal, jeho knihy se nevydávaly

*sb. **Smutěnka** - báseň Smlouva – bude věřit sám v sebe, nebude se obelhávat

- báseň Chvilé přátelství – přátelství, láska

*sb. Odlévání do ztraceného vosku – báseň Verše psané na starý i nový způsob

*báseň **Motlitba za vodu** (voda má, voda má rozpuštěné vlasy...)

Jiří Pavlica – zhudebnil Skácelovy básně – Modlitba za vodu, autorem hudby, Skácel slov, váží si ho díky tomu, že si Skácel váží obyčejů

Oldřich Mikulášek

- básník pro okamžiky, kdy je člověku špatně, meditativní poezie
- mládí poetismus, hravost, ale to opouští, nakonec novinář, později inspirace Halasem

*sb. **Marné milování**

- ovlivnil básnickou skupinu 42, poezie všedního dne
- často symbol trávy jako obnovování, častý motiv, tráva pod kamenem je zažloutlá, pokud kámen odstraníme, tráva se čase zazelená, motiv krve *sb. Pulzy
- snaha najít v životě něco pozitivního, distancuje se od komunismu, nevyhovující básník, táhne ho to k Halasovu pesimismu

*Krajem táhne prašivec – poema (=básnická povídka)

- charakteristická postava Vyvolávače – duch zmaru, marnosti, smrti, hlásá krásu smrti, Mikuláškovým snem je umřít v pohybu, dožít aktivně

*sb. První obrázky – lyrické básně, osobní, přírodní i milostná lyrika, často o něm samém

*sb. **Šokovaná růže** – ohlasy na srpen 1968, na smrt Jana Palacha v lednu 1969, touto sb. přestal být vydáván, básně Černý triptych – *reaguje na situaci ze srpna roku 1968, kdy do Prahy přijela vojska zemi Varšavské smlouvy. Nabádá občany ČSSR aby se nevzpouzeli, neboť se proti tomu stejně neubrání a jen by zhoršili situaci a uškodili sami sobě. Jako jeden z nich věrně popisuje náladu osudného srpna, který šokoval a ranil občany, do rodin mnohdy vnesl žal a smutek nad ztrátou blízkých v důsledku obrany města. Pokud zachovají klid a budou se navzájem podporovat, třeba vojska zemi opustí, pokud se ale člověk bude vzpouzet, ničeho nedosáhne, jen si způsobí další bolest. Okupace vyvolává žal a vztek, ale „zachovejte klid“.*

*sb. **Agogh** – objevuje se tam postava Vyvolávače, ztráta schopnosti dorozumět se, strach, že si člověk přestane rozumět i se svou rodinou, proto i nesrozumitelný název sbírky, něco mezi hymnem (=oslavná píseň) a letargií (=žalostná píseň)

Ivan Wernisch

- dosud žije, narodil se před koncem 2.ww
- začíná psát v 60. letech, převážně wolkrovskou poezii, poezie všedního dne, je nadšený, ze všeho udivený, radostné, těšení
- ve verších mystifikace a absurdita

***Kam letí nebe** – prvotina, naivní

- poezie se zrcadlí ve všedních věcech, ve věcech denní potřeby, okouzlen vším, co ho obklopuje, *básně **Věci**
- píše pro děti poezii, *sb. Zimohrádek – magické snové krajiny
- krátké básně, jako bychom vstoupili do fresky nebo starého obrazu
- píše poezii pro poezii – nemá většinou žádný hluboký smysl nebo význam, má potěšit, pohladit

*sb. Těšení

- po r. 1968 zhrubl, proměna stylu psaní, zhrubl slovník, vulgarismy („hovno, prdel, sračka, to je naše značka“)

*sb. Loutky – cizota, umělost a mechaničnost světa, vše ztrácí smysl

- častěji se obrací k Bohu, hledá u něj útěchu, radu
- skládal texty pro Plastic people (o nich natočili jeden díl Majora Zemana, *Mimikry, o státém nechtěné skupině, dramatizovali to, únos letadla a zastřelení pilota...)
- před revolucí odjel do západního Německa – píše makarónské verše (=dvojjazyčné, česko-německé, vznikají spolu se žakovskou poezií ve 14. stol.)

*Jako kdyby byl

*Cvičné město – vylidněné, vše tam je, jakoby robotizace, umělé, nepřirozené, člověk se zarazí, kde jsou lidé?

***Blbecká poezie** – souhrnné básnické léto normalizačních let, kdy nemohl vycházet, vyšlo 2002

Václav Hrabě

*sb. **Blues pro bláznivou holku** (1990) – básně **Variance na renesanční téma**, zhudebnil Vladimír Mišík

Jaromír Nohavica

- žije na Ostravsku
- začínal skládáním písní známým osobnostem, např. Marii Rottrové
- sám začíná zpívat až po třicítce, zpívá o všedních zábavných věcech
- komunisté ho neměli rádi, první desku vydal až v r. 1988
- překládá ruské písničkáře Okudžavu, Vysoskijho, východní jazyky